

BIOLOGICKÁ ROZMANITOST V OKOLÍ CEMENTÁRNY

Okolí areálu naší prachovické cementárny představuje unikátní biotop na okraji Železných hor rozkládající se na přibližně 25 hektarech, ve kterém můžeme nalézt celou řadu vzácných zástupců fauny a flóry. ..více na str. 5

CEMEX SOUSEDSKÝ ZPRAVODAJ

CEMEX Sousedský zpravodaj v elektronické podobě naleznete zde.

PROSINEC 2022
WWW.CEMEX.CZ

MILÍ SOUSEDÉ,

prachovická cementárna je součástí krajiny Železných hor už od poloviny padesátých let minulého století. Od té doby zůstaly dvě věci stejné: stále poskytujeme zaměstnání spoustě lidí v okolí a vyrábíme kvalitní cement pro mosty, dálnice, školy, nemocnice, elektrárny a mnoho dalších klíčových a kritických infrastruktur jak zde v Železných horách, tak i v celé České republice. Jinak se ale náš závod změnil k nepoznání – to slyším na každém kroku od mnoha obyvatel i bývalých zaměstnanců cementárny. A vždy také slyším, že jde o změnu k lepšímu.

Snažíme se proto pokračovat v hledání dalších inovací, díky kterým bude náš podnik ještě výkonnější a také stále více šetrný k okolním obcím i přírodě. Máme plán, jak i nadále pokračovat v udržitelném rozvoji, a už se těšíme, jak se nám podaří naši cementárnu vylepšit v roce 2023. Řady úspěchů jsme ovšem dosáhli i v posledních letech, a proto se o ně s vámi chceme podělit.

Jde například o významný pokrok v oblasti snižování emisí oxidu uhličitého a dalších látek vypouštěných do ovzduší. Cementárna je a bude společností, pro kterou jsou prioritami zdraví, bezpečnost, ekologie a kvalita. Že máme tyto hodnoty vždy na prvním místě, potvrzuje i certifikace ISO, kterou jsme získali. V tomto čísle našeho zpravodaje se dočtete, o co jde – i třeba co vlastně zkratka ISO vůbec znamená.

Dozvíte se i o otevření nové naučné stezky v blízkosti našeho lomu a o tom, které vzácné druhy živočichů a květin se v okolí cementárny zabydly a můžete je na stezce potkat. A protože jdeme s dobou, začali jsme využívat i sluneční energii. Náš ekolog Jan König vám pak v rozhovoru představí, co všechno děláme pro ochranu životního prostředí v našem okolí.

Konec roku je zároveň i časem k zamýšlení. Letošní rok byl v mnoha ohledech složitý. Válka na Ukrajině ukazuje novou tvář světa a nové výzvy. Jsme svědky i určitého paradoxu. Na jedné straně stojí ekologické trendy, které vytvářejí velký tlak na životní úroveň a mají obrovský dopad na náklady. A na druhé straně válka, která také ovlivňuje životní náklady, ale často nás vede opačným směrem než ekologie.

.. 2

.. 1

Výsledkem je, že řada lidí i podniků na ekologii nemá ani pomyslení. A to tím spíš nyní, kdy lidé řeší, jak úsporně vytápět své domovy.

Současná situace se dotýká občanů, jednotlivců i průmyslu. Česká republika je zemí, jejíž rozpočet závisí především na průmyslu. Průmysl vytváří přes 30 % hrubého domácího produktu a zaměstnává 36 % pracovní síly. I náš podnik se na těchto číslech podílí a jsme významným zaměstnavatelem pro celé okolí. Na rozdíl od řady ostatních ale nezapomínáme ani na životní prostředí. I v těžké ekonomické situaci a bez dostatečné pomoci od státu dál pracujeme na tom, abychom snižovali emise a pomáhali přírodě v našem okolí.

Věřte nám proto, že děláme vše pro to, abychom současnou situaci zvládli. Chceme i nadále poskytovat práci místním obyvatelům, vyrábět kvalitní produkty pro naše zákazníky a zároveň náš podnik vylepšovat co do ochrany životního prostředí. Úspěchy, o kterých se dočtete v tomto zpravodaji, jsou pro nás motivací a důkazem toho, že se můžeme zlepšovat i v této těžké době.

„Doufám, že i vám se daří současnou těžkou situaci zvládat a budete mít během svátků čas načerpat energii a klid a užít si příjemné chvíle se svými blízkými. Rád bych vám proto popřál hezké Vánoce, hodně zdraví a mnoho úspěchů v novém roce.“

Karol Czubara
Ředitel cementárny CEMEX Prachovice

SPOLEČNOST ECOWASTEENERGY ZAVEDLA SYSTÉM ENVIRONMENTÁLNÍHO MANAGEMENTU

EcoWasteEnergy se zabývá úpravou jinak nevyužitelných odpadů, ze kterých vyrábí alternativní palivo k energetickému využití při výrobě slínku v prachovické cementářské peci. Využitý odpad se neukládá na skládku a zároveň se tím snižuje vliv jeho likvidace na životní prostředí.

Vysoké teploty v cementářských pecích garantují bezpečné a bezesbýtkové spoušpalování alternativních paliv vyrobených z odpadu kontrolovatelného z hlediska životního prostředí.

Při naší činnosti je hlavním úkolem zajištění vysoké úrovně ochrany životního prostředí, zdraví lidí a nakládání s odpady v souladu s hierarchií odpadového hospodářství. K dosažení zmíněného cíle jsme zvolili nový, systematický přístup ochrany životního prostředí, který zabezpečí provádění výrobních činností (procesů) pouze šetrným ekologickým přístupem. Všechny tyto požadavky naplňuje systém environmentálního managementu (EMS), jehož základní zásady obsahuje norma ISO 14001.

Jaké jsou požadavky normy ISO 14001?

- Stanovení činností (procesů) s možným dopadem na životní prostředí
- Měření případných dopadů na životní prostředí
- Stanovení environmentální politiky firmy
- Vzdělávání zaměstnanců v oblasti ochrany životního prostředí
- Hlídní změn legislativy týkající se ochrany životního prostředí

Co je přínosem normy ISO 14001?

- Jistota plnění právních předpisů z oblasti životního prostředí

- Zlepšení odhalování možného nebezpečí s dopadem na životní prostředí a jejich řešení
- Minimalizace rizik vzniku havárií

Udržení certifikace = úspěšné dozorové a recertifikační audity

Audit byl proveden ve dvou stupních (fázích): dne 7. 3. a 13. 4. 2022 certifikačním orgánem TZÚS Praha, s.p., s výsledkem: **„Zavedený a udržovaný systém EMS je ve shodě se všemi požadavky normy ISO 14001:2016.“**

Pro další informace o naší společnosti navštivte naše internetové stránky www.ecowasteenergy.cz.

NEJLEPŠÍ DOSTUPNÉ TECHNIKY BAT V ECOWASTEENERGY

Průmysl neustále vyvíjí nové, modernější techniky. Technická úroveň zařízení (provozů) z pohledu dosahované výše emisí a množství odpadů, materiálové a energetické náročnosti, způsobu a nástrojích environmentálního řízení je porovnávána s **nejlepšími dostupnými technikami – BAT**.

Co pod termínem BAT rozumíme?

BAT jsou nejlepší vynalezené technologie, které jsou pro provozovatele dostupné z hlediska technického a ekonomického. Jejich použitím je dosahováno vyššího stupně ochrany životního prostředí a zároveň se jedná o funkci prevence.

V rámci České republiky se povinnost aplikace BAT týká provozovatelů zařízení pro šest kategorií průmyslových činností. Společnost EcoWasteEnergy se týkájí **BAT kategorie pro zpracování odpadu**. Pro zavedení stanovených závěrů BAT byl stanoven termín srpen 2022.

Závěrečné posuzování v EcoWasteEnergy provedl krajský úřad dne 4. 5. 2022 v rámci přezkumu integrovaného povolení.

Ze závěru vyplynulo, že zařízení je v souladu s nejlepšími dostupnými technikami BAT kategorie zpracování odpadu.

Prohlášení společnosti CEMEX Czech Republic, s.r.o., k obsahu reportáže „Otrávený vzduch v Železných horách“ publicistického pořadu Nedej se! České televize

Společnost CEMEX Czech Republic důrazně odmítá zmíněný díl publicistického pořadu Nedej se! jako zmanipulovaný, neobjektivní a jednostranný. V průběhu 8 minut diváci České televize slyšeli řadu polopравd a jednostranných tvrzení o údajném šíření zápachu spáleného plastu nebo gumy pocházejícím z cementárny v Prachovicích. Redakce televize nedala možnost žádné z osočovaných stran se k obvinění členů spolku Herout vyjádřit. Společnost CEMEX by chtěla uvést na pravou míru některá z klíčových a nepodložených tvrzení.

Z televizních obrazovek zaznělo, že cementárna vypouští organické látky, z nichž některé jsou karcinogenní, a cementárna je největším producentem benzenu v České republice. Pravdou je, že Ministerstvo životního prostředí (MŽP) na svých oficiálních stránkách konstatuje, že největšími producenty benzenu jsou doprava, chemický a energetický průmysl. Český hydrometeorologický ústav (ČHMÚ), který sleduje stav ovzduší v jednotlivých krajích České republiky, uvádí ve své výroční zprávě za rok 2020, že koncentrace benzenu v Pardubickém kraji je pod hranici 2,0 µg na m³.

Krajská hygienická stanice v Chrudimi provedla šetření a dospěla k závěru, že: „Imisní příspěvek benzenu z provozu zařízení na výrobu cementového slínku v Prachovicích nepředstavuje ani po zvýšení v roce 2020 významné zdravotní riziko pro obyvatele v okolí a nevede k ohrožení veřejného zdraví ve smyslu § 2 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Po-

dle výsledků je zde vypočtená míra rizika karcinogenních účinků benzenu o 2 řády nižší nežli úroveň rizika, která je všeobecně považována za nevýznamnou a akceptovatelnou.“

Přes televizní obrazovky zástupce spolku Herout informoval veřejnost o tom, že kompetentní státní orgány označily jeho stížnosti na šíření údajného zápachu z cementárny za bezpředmětné. Pravdou je, že za posledních pět let proběhlo přes dvě desítky kontrol a inspekci na podněty členů spolku Herout, a ani jedna z nich nezaznamenala porušení emisních limitů ze strany cementárny. V letech 2019, 2021 a 2022 speciálně vyškolený tým „čičačů“ z ústředí České inspekce životního prostředí (ČIŽP) bral vzorky přímo z komína

a v provozu během výroby cementu. V obou případech dospěl k závěru, že zápach v areálu cementárny a z komína nevybočuje z normálu a nevykazuje žádné známky štiplavého zápachu spáleného plastu či gumy. Během odběru byli přítomni zástupci ČIŽP z Hradce Králové a byli pozváni i členové spolku Herout. V lednu tohoto roku hejtman Pardubického kraje svolal jednání, na které byli přizváni zástupce spolku Herout, představitelé ČIŽP, KHS, krajského úřadu, krajského zastupitelé a starostové Heřmanova Městce a Prachovic. Na jednání byla dosažena dohoda o provedení dalších studií nezávislých a akreditovaných odborníků. V roce 2022 byla přizvána akreditovaná laboratoř Odour, která provedla další pachové odběry a na základě těchto vy-

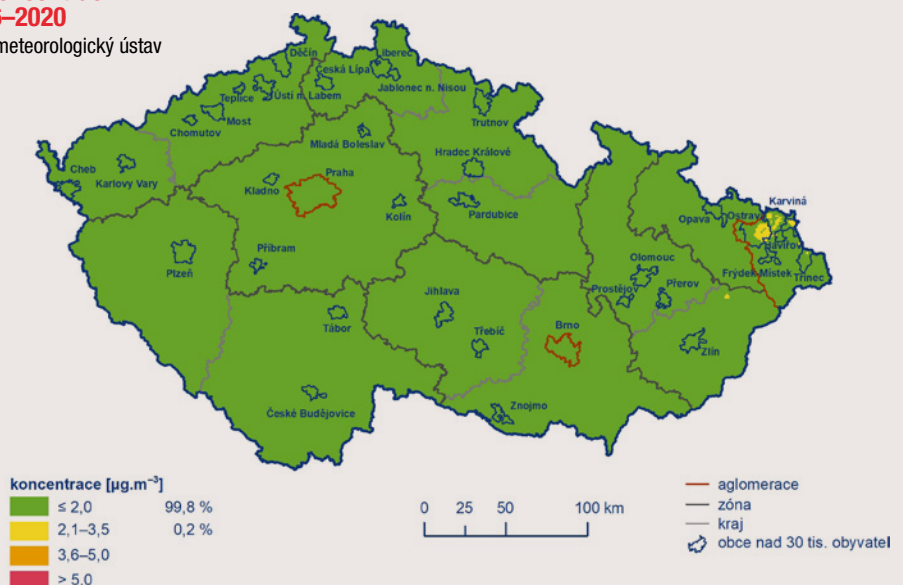
sledků byla vypracována pachová studie – ODOUR, 2022. Studie dospěla k závěru, že nejsou důvody se domnívat, že údajný zápach pramení z cementárny.

Společnost CEMEX považuje jednání redakce publicistického pořadu Nedej se! za tendenční, matoucí, neobjektivní a jednostranné. Navíc se domnívá, že svým jednáním redakce porušuje zásady etického kodexu České televize, a proto se společnost CEMEX obrátila se stížností na Radu pro televizní a rozhlasové vysílání a zvažuje další právní kroky na ochranu dobrého jména společnosti a zamezení šíření nepravdivých a zavádějících informací o své činnosti.

CEMEX Czech Republic, s.r.o.

Pětiletý průměr ročních průměrných koncentrací benzenu, 2016–2020

zdroj: Český hydrometeorologický ústav

Pravdou je, že za posledních pět let proběhlo přes dvě desítky kontrol a inspekci na podněty členů spolku Herout, a ani jedna z nich nezaznamenala porušení emisních limitů ze strany cementárny.

JAK CEMEX VYUŽÍVÁ ENERGIÍ ZE SLUNCE

V naší cementárně se snažíme všemi způsoby pomáhat životnímu prostředí. Proto například používáme v rotační peci tuhé alternativní palivo namísto uhlí. A abychom co nejvíce snížili spotřebu energie, využíváme i fotovoltaické panely na střeše. Ty vytvoří dostatek elektřiny pro osvětlení celé naší administrativní budovy.

Umístění solárních panelů v našem podniku je příkladem toho, jak s inovacemi cementárny přichází sami naši zaměstnanci.

„Před třemi lety jsem se rozhodl nainstalovat fotovoltaické panely na střechu našeho rodinného domu v Sobětuchách. Podařilo se mi tím pokrýt zhruba 70 procent spotřeby elektřiny. A právě na základě zkušeností, které jsem při tom získal, jsem připravil v roce 2020 podobný projekt pro naši prachovickou cementárnu,“ popisuje vznik projektu Milan Janoušek, vedoucí údržby v cementárně CEMEX Prachovice.

První panely byly na střechu cementárny umístěné v prosinci 2020. V průměru systém vygeneruje 50 kilowatt hodin elektrické energie denně, což stačí na osvětlení celé administrativní budovy. V červnu 2021 panely vyprodukovaly dokonce 3 131 kWh, tedy přes 100 kWh denně.

„Naším cílem bylo zjistit, jak zorganizovat a provést instalaci fotovoltaických panelů v cementárně. Tyto zkušenosti využijeme k tomu, abychom ještě více snížili uhlíkovou stopu našeho podniku. Zároveň tím chceme pomoci společnosti CEMEX dosáhnout závazku stát se první společností, která bude do roku 2050 dodávat uhlíkově neutrální cement,“ uzavírá Milan Janoušek.

Fotovoltaické panely na střeše administrativní budovy v cementárně

Břehule říční, jeden z ohrožených druhů, kterým se u cementárny daří

BIOLOGICKÁ ROZMANITOST V OKOLÍ CEMENTÁRNY

Okolí areálu naší prachovické cementárny představuje unikátní biotop na okraji Železných hor rozkládající se na přibližně 25 hektarech, ve kterém můžeme nalézt celou řadu vzácných zástupců fauny a flóry. Jedná se dokonce o jedno z nejvýznamnějších vápencových území ve východních Čechách. Biologická rozmanitost je v posledních letech ohrožena, a to především zarůstáním cenných ploch, jako jsou skály a louky, expanzivními dřevinami. Společnosti CEMEX na životním prostředí velmi záleží, a proto již během letošního roku začala na základě studie vypracované odborníky podnikat kroky pro zachování a rozvoj místních biotopů a vzácných druhů.

„Mezi opatření, která mají umožnit zachování zdejší fauny a flóry, můžeme zařadit například seče lučních porostů, čímž podporujeme kvetoucí byliny a na ně vázaný hmyz. Dále pomáháme s výřezy expanzivních dřevin nebo také tvorbou nových mokřadních biotopů. V aktivní části lomu se dělají opatření pro podporu obojživelníků. Nechali jsme vyvést 70 ptačích budek kolem lomu i v jeho areálu. Budky a ptactvo nám sleduje ornitologická společnost EKOSFER Solutions s.r.o., která se stará o servis, a především o kvalifikované zacházení s ptačím obyvatelstvem. Aktuálně víme, že bylo v území zaznamenáno celkem 403 druhů rostlin, 783 druhů bezobratlých a 130 druhů obratlovců, z toho cca 68 ochranných významných,“ vysvětluje Michal Hrubeš, biologický dozor a externí poradce pro společnost CEMEX.

Jako příklady vzácných druhů nacházejících se v oblasti a okolí prachovického lomu můžeme z fauny uvést modráška rozchodníkového, svižníka polního, prskavce, klepítníka členěného, ropuchu zelenou, výra velkého či vrápence malého. Z flóry se zde poté vyskytuje netřesk výběžkatý, hořec brvitý či okrotice bílá. Pro podporu lokální biodiverzity vázané na specifické vápencové podloží cementárna spolupracuje s okolními ochrannými spolky – Pestré Polabí s. z. a EKOSFER Solutions s.r.o. Jedná se o známé ochránáře a odborníky v oblasti biologie, botaniky a zoologie, ale i dalších odvětví.

JAK SE KONTROLUJE ŘÍZENÍ CEMENTÁRNY

Cementárna CEMEX Prachovice je velký podnik, který poskytuje zaměstnání několika stům lidí nejen z blízkého okolí. Musí tedy pravidelně procházet celou řadou kontrol. Ty zaručují, že funguje tak, jak má, vyrábí kvalitní cement a nemá špatný vliv na životní prostředí v okolí. Rozhodli jsme se vám proto představit jeden velmi důležitý audit, který v cementárně proběhl v září.

Závod v Prachovicích tvoří řada vzájemně propojených částí. V každé z nich spolupracují odborníci na různé oblasti a využívají rozličné nejmodernější technologie. Celý podnik přitom pracuje dohromady jako dobře namazaný stroj. Správnou souhru v rámci podniku totiž zajišťuje Integrovaný systém řízení.

Tento systém odpovídá mezinárodním normám ISO a přesně určuje, jak má provoz cementárny fungovat. Tedy zda vyrábí dostatečně kvalitní materiály, zda je vždy dodržována bezpečnost práce nebo zda podnik neznečišťuje své okolí. A právě dodržování těchto standardů ISO kontroloval velký zářijový audit.

Ve stručnosti šlo o kontrolu toho, jak v cementárně řídíme kvalitu a zajišťujeme

dlouhodobou spokojenost zákazníků. Audit dále zkoumal, zda dodržujeme všechny předpisy a zákony ohledně vlivu na životní prostředí a okolí cementárny. Kromě toho se pak zaměřil i na dodržování bezpečnosti práce. A konečně kontrolaři zjišťovali i to, jak hospodaříme s energiemi a zda i v tomto ohledu splňujeme všechny předpisy.

Certifikaci, která potvrzuje dodržování norem ISO, provádí nezávislá strana, tedy Technický a zkušební ústav stavební Praha. Společnost jí musí projít každé tři roky a v letech mezi tím vždy probíhají ještě dva dozorové audity. Naše cementárna certifikáty o plnění všech těchto norem vlastní již řadu let v řadě, což je důkazem toho, že dbáme na každý detail a neustále usilujeme o další vylepšení fungování našeho podniku.

Naposledy proběhl v prachovické cementárně kompletní recertifikační audit, který prověřoval všechny prvky norem, v roce 2021. Letos nás proto čekal 1. dozorový audit, který kontroloval, zda Integrovaný systém řízení udržujeme a efektivně využíváme v každodenním provozu.

I tímto auditem jsme prošli „na jedničku“. I nadále však samozřejmě budeme usilovat o další zlepšení a rozvoj. Neustáváme totiž v modernizaci a snažíme se přicházet se stále efektivnějšími způsoby výroby cementu a co nejvíce pomáhat životnímu prostředí v okolí Prachovic. Kdo si pamatuje, jak vypadala cementárna dříve, ten nám jistě dosvědčí, že se nám v našem úsilí daří.

CO JSOU TO NORMY ISO?

Normy ISO vytváří International Organization for Standardization – mezinárodní organizace zabývající se tvorbou norem.

Tato nezávislá organizace vznikla již v roce 1947 a za tu dobu vydala téměř 25 000 mezinárodních standardů v různých oblastech.

Normy vytvářejí zkušení odborníci a jejich cílem je stanovit pro jednotlivá odvětví adekvátní postupy, které je možné kontrolovat pomocí jasně stanovených auditů.

Dodržování těchto norem pomáhá zvyšovat efektivitu společností, ale i třeba snižovat jejich vliv na životní prostředí.

Zajímavostí je, že označení ISO není oficiálně zkratkou názvu organizace. V různých jazycích by totiž měla zkratku pokaždé jinou – v češtině například MON. Výraz ISO je ve skutečnosti odvozený od řeckého slova ἴσος (isos), které znamená stejný. Organizace tím poukazuje na to, že její normy platí stejně v každé zemi.

POMŮCKA: AAA, EHZ, PAOLO, RRR, TAROT	VÝKON OPČNÍHO PRÁVA	OKRAJ ŘEKY	TELLUR (ZN.)	NAHÝ LIDSKÝ MODEL	NÁŠ HEREC (HUGO)	PAVEL (ITALSKY)	STAROVĚK	TOHLE	ISABELA (DOMÁC.)	ZTENČENÍ UHELNÉ SLOJE	SKOTSKÉ SUKNĚ
OBTAŽENÍ						NEDOVOL- LENÝ TISK TAJENKA					
DESTILOVA- NOSTI (CHEM.)											
CER (ZN.)			VĚŠTECKÁ KARTA ZAIRSKÁ REPUBLIKA					ALBÁNSKÝ LEK (KÓD MĚNY) TISK (SLOV.)			
EXAHERTZ (OZN.)				PŘIDÁVAT SŮL MALÉ OKO					ASTAT (CHEM. ZN.) ČÁROVÉ KÓDY		
SEPNOUT		ANALYTICKÝ ODBOR (ZKR.) TRPYTIVÁ			POKLEKNUTI (MN. Č.) MINERÁL						
SLIČNĚ (ZAST.)						NÁŠ AUTO- BAZAR (NÁZ. TOKÁNÍ TE- TŘEVA (ZAST)				JÍLOVÉ (SLOVEN.)	STARÁ MINCE
MAĎARSKÝ GULÁŠ Z VEPRŮ- VÉHO MASA							VYČNÍVAT TUMÁTE				
OSMIUM (CHEM. ZN.)			SOUHVĚZDÍ ZIMNÍ OBLOHY ODHAD					AFRICKÝ SLON CITOSLOVCE VRTAČKY			
DRAMATIK TYL (INIC.)				NEDBALOVO JMÉNO ABAMPĚR (ZN.)					OLAF (DOMÁCKY) AIR INDIA (ZKR.)		
HOMÉRŮV EPOS						USMRČENÍ JEDEM					
BÝT V NEJISTOTĚ						LOVECKÝ PES					

SOUTĚŽTE O MED OD VČEL Z PRACHOVIC

I tentokrát máte možnost soutěžit o lahodnou odměnu od pilných včel z naší cementárny. A protože je zima, uzpůsobili jsme tomu i další ceny – balíček regionálních potravin a praktický termohrnek.

V křížovce se tentokrát jako tajenka skrývá něco, co byste našli i ve včelím úlu. Rovnou vám poradíme, že med to není – to by bylo přece jen až příliš snadné. Přejeme hodně štěstí při luštění a ať vám případná výhra chutná!

Geny:

1. Dárkový balíček s medem od včel z cementárny CEMEX Prachovice
2. Balíček regionálních potravin od farmářů v Železných horách
3. Termohrnek

Jak se zapojit?

Vyluštěte křížovku a tajenku zašlete do 31. 1. 2023 e-mailem na katerina.tepla@cemex.com společně se svým jménem, adresou a telefonním číslem. Do předmětu e-mailu prosím uveďte „Sousedský zpravodaj – křížovka“. Kompletní informace a pravidla soutěže naleznete na www.cemex.cz/sousedsky-zpravodaj.

První včelí sezona je za námi

Je tomu již devět měsíců, co manželé Motlovi umístili přímo u cementárny CEMEX Prachovice včelí úly. V okolí byl během roku slyšet bzukot opylovačů a zaměstnanci cementárny si díky nim mohli pochutnat na výborném medu. Toho včely vyprodukovaly během letošního roku 280 sklenic. Aktuálně si naši včelí sousedé užívají zaslouženého odpočinku po úspěšné sezoně a od října spí. My se tak společně můžeme ohlédnout za úspěšným rokem plným lahodného medu.

O tom, že se včelkám v blízkosti cementárny daří, není pochyb. Výsledek byl zřejmý již při první výtoči. Dle manželů Motlových, kteří se o včely starají už více než 50 let, byla výnosnost nadmíru uspokojivá, dokonce lepší než u jejich druhého včelstva. Důvodem by mohla být botanická rozmanitost medonosných rostlin v lomu, ale také dostatečná vzdálenost umístění úlů od silnice, která je považována za nejrušivější element a největší

index bio zatížení těžkými kovy. Důkazem bezproblémového opylování, produkce zdravého medu a čistého životního prostředí v okolí cementárny jsou také nadmíru pozitivní výsledky laboratorní analýzy medu.

„Na základě laboratorních testů medu, které zajistil Státní zdravotní ústav, se potvrdilo, že zatížení těžký-

mi kovy v prachovickém lomu splňuje nejpřísnější kritéria velmi citlivých včel, ale i veškeré hygienické standardy. Vzhledem k tomu, že včely sbírají pyl, nektar a medovici z oblasti asi 7 a více km², přicházejí tak do kontaktu s rostlinami a půdou, ovzduším a vodou, které se nacházejí v okolí cementárny. Látky přítomné v ovzduší ve formě aerosolů či malých polévacích částic mohou ulpívat na květu, na kterém je pylový váček. Včela, která zpracovává med, současně přijímá látky přítomné v pylu. Buď se zachytí v organismu včely, nebo přecházejí do konečného produktu medu. Z toho vyplývá, že kvalita medu slouží jako ukazatel znečištění dané lokální oblasti. Společně se nyní můžeme těšit na nadcházející medovou sezonu, která přinese opět spoustu litrů zdravého medu a bzučení okřídlených a pilných sousedů,“ říká průmyslový ekolog cementárny CEMEX Prachovice Jan König.

A KDO JSOU ŠTASTNÍ VÝHERCI Z MINULÉHO ČISLA, KTERÉ VYLOSOVAL ŘEDITEL CEMENTÁRNY CEMEX PRACHOVICE KAROL CZUBARA?

1. P. Šindelářová z Podhradí
Med od našich včel z cementárny CEMEX Prachovice
2. V. Vašíčková z Kraskova
Pracovní montérky
3. J. Novotný z Třešňovic
Pracovní helma a rukavice

JAK PRACUJE PRŮMYSLOVÝ EKOLOG V NAŠÍ CEMENTÁRNĚ?

Čím přesně se zabývá průmyslový ekolog naší cementárny a co musí znát? Jak usiluje cementárna o co nejčistší životní prostředí ve svém okolí a jak se daří v jejím okolí biologické rozmanitosti? To vše a mnohem více se dozvíte v rozhovoru s Janem Königem, našim průmyslovým ekologem.

Pane König, vysvětlil byste laikovi, kdo je to průmyslový ekolog?

Ekolog je vědec, který nezaujatě zkoumá vzájemné vztahy mezi organismy. Vedle toho environmentalista je člověk, který zaznamenává a měří na exaktní vědecké rovině vzájemný vztah mezi člověkem a přírodou. Což obnáší neustálé inovace v souvislosti s provozem a samotnými požadavky lidí, kteří musí být ale zaštiťeni oficiálním právním establishmentem. Průmyslový ekolog je tak poté specialista na životní prostředí, který se stará o to, aby provoz dodržoval závazná stanoviska týkající se životního prostředí.

Co musí takový specialista na životní prostředí znát a umět?

Především bych rád řekl, že je nutné vždy hledat rovnováhu mezi požadavky výroby a ochranou přírody. Při práci specialisty životního prostředí je důležité mít znalosti z oblasti samotného provozu. V praxi to znamená studovat interní předpisy, ale především hlídat předpisy na státní úrovni životního prostředí. Dále je důležité pravidelně sledovat novelizace a legislativní novinky, které se musí neustále implementovat do provozu. Nezbytnou součástí je také obecná znalost z oborů, se kterými se člověk běžně nesetká. U mě to

Jan König žije v Železných horách a usiluje o ochranu jejich přírody

je například klimatologie, zoologie, ovzduší, vodní hospodářství a částečně i chemie.

Jak cementárna zajišťuje co nejčistší prostředí a usiluje o emisní neutralitu?

S industriálním provozem je neodmyslitelně spjata odpadové hospodářství, které je důležitým procesem odstranění nebo využití přebytečných materiálů. Snažíme se zužitkovat veškerý odpad, aby nedocházelo k jeho ukládání na skládky, ale k jeho znovuvyužití. Plasty, papír, dřevo a textil vozíme ke zpracování do naší dceřiné společnosti EcoWasteEnergy, která z nich vyrábí certifikovaný a normovaný výrobek TAP – tedy tuhé alternativní palivo. Sklo, kov a bioodpad se vozí na recyklaci.

A jak kontrolujete znečištění ovzduší a vod?

Na komině rotační pece máme kontinuální monitoring emisí. Ten hlídám a zaznamenávám v měsíčních hlášeních, dále počítám množství vypouštěných emisí a CO₂. Každý rok děláme monitorovací plán, verifikaci a výpočty. Hlášení odpadních látek polutovaných všemi směry, tj. ovzduší, voda, odpad, hlásíme do integrovaného registru znečištění. A dále také do integrovaného systému ohlašovacích povinností, které jsou revidované autorizovanými zkušenými vědci. Co se týká vodního hospodářství, pravidelně sledujeme monitoring vod. Akreditovaná laboratoř nám na měsíční frekvenci dělá rozbor nerozpustných látek, který zazname-

JAN KÖNIG

Narodil se v Opavě, ale ve třech letech se přestěhoval do východních Čech a od té doby žije poblíž či přímo v Železných horách.

Studoval na Univerzitě Hradec Králové, ale již při studiu se věnoval ochranným a dobrovolnickým aktivitám v rámci Agentury ochrany přírody a krajiny ČR (AOPK).

Dále se zapojil do kampaně STOP HF proti hydraulickému frakování břidličných plynů. Následně se stal koordinátorem projektu Živá voda ve východních Čechách, kde dostal i ocenění za ochranu vodních zdrojů a péči o životní prostředí od hejtmána Pardubického kraje a agentury KONEP.

návám. Dále monitoruji vypouštění odpadních vod, množství odebrané a použité vody, jakost a kvalitu vody. Na všechny polutanty máme prahové hodnoty, které nepřekračujeme. Také máme svou čističku odpadních vod a za areálem velkou akumulaci nádrž.

Máte na starosti další vedlejší projekty kromě již zmíněných hlavních oblastí?

Vedle kontinuálního monitoringu emisí, odpadů a legislativy se zabývám dalšími projekty, které na naší cementárně vylepšují provoz, ale i biologickou rozmanitost především na našem lomu. Podílím se také na dalších reprezentativních akcích, ať už jde o veřejné a dobrovolné úklidy či sázení stromů.

Procházka naučnou stezkou kolem lomu

Někteří z vás si již mohli všimnout, že jsme 9. září obnovili naučnou přírodovědnou stezku kolem prachovického lomu. Ta se vine malebným okolím naší cementárny a přímo vyzývá k toulkám přírodou Železných hor.

Součástí slavnostního otevření byla ukázka odstřelu lomu či pestrý program, který si pro návštěvníky připravili naši zaměstnanci a špičkoví lektori z Vodních zdrojů Chrudim. Setkat jste se mohli například s geologem Janem Douckem či hydrobiologem Danielem Smutkem, kteří připravili zajímavý vzdělávací program pro děti i dospělé. Dospělí účastníci měli také možnost během otevření stezky pohovořit s vedením společnosti ohledně zabezpečení a také o environmentálních aspektech provozu cementárny. Dalšími váženými návštěvníky byli zástupci Pardubického kraje.

Příznivci procházek přírodou a hezkou krajinou se zde mohou seznámit s historií a geologií oblasti, ale také se dozvědět řadu informací o místní flóře a fauně. Mezi ty nejzajímavější živočichy můžeme uvést například svižníka polního, prskavce, klepítka členěného nebo ropuchu zelenou.